

W• Lwowie, dnia 31. stycznia 1910.

Aleg 1286

Wniosek

w sprawie użycia funduszu państwowego na popieranie chowu
i zbytu bydła.

Wysoki Sejmie !

W myśl ustawy z 30. grudnia 1909. Dz. p. p. Nr. 222 ma być utworzony na popieranie chowu i zbytu bydła osobny fundusz, do którego wpływać ma w latach 1910 do 1918 ze skarbu państwa suma sześć milionów koron rocznie. Z tej sumy ma być użyty jeden milion koron rocznie na spożytkowanie bydła, tudzież na popieranie eksportu bydła i urządzanie targów, jako też na popieranie zużytkowania produktów bydłęcych, pięć milionów koron zaś rocznie na popieranie chowu bydła, jak na premiowanie chowu, ułatwienie zakupna paszy, kontrolę paszy i sztucznych nawozów, popieranie asekuracji bydła, urządzeń opasowych, gospodarstwa pastwiskowego (połoniu, pastwisk górskich, nizinnych i sztucznych) i t. d.,—a to w stosunku do ilości bydła w poszczególnych królestwach i krajach.

Akcyę tę przeprowadzić ma albo bezpośrednio Ministerstwo rolnictwa, albo też przez udzielanie pożyczek i zasiłków instytucjom dla spożytkowania bydła w poszczególnych krajach, spółkom dla chowu i zbytu bydła, jako też innym spółkom i związkom rolniczym, które się zajmują temi zadaniami.

Sposób użycia sumy pięciu milionów rocznie oznaczy Ministerstwo rolnictwa przy współudziale Wydziałów krajowych i głównych Towarzystw rolniczych.

Celem odpowiedniego zużytkowania rocznej dotacyi państwowej w kwocie jednego miliona koron na spożytkowanie bydła, dla którego ma być urządzony osobny zakład centralny przy Ministerstwie rolnictwa kosztem 50.000 koron rocznie, okazuje się potrzeba zorganizowania w kraju całej sieci spółek producentów dla zbytu bydła, oraz udzielenia pomocy Wydziału krajowego i głównych Towarzystw rolniczych.

Co się tyczy użycia dotacyi pięciomilionowej na popieranie chowu bydła, z której dla naszego kraju przypada rocznie w stosunku do ilości bydła kwota 1,428.933 koron 56 gr., to wobec szczupłości tej kwoty w porównaniu z ogromnymi szkodami, jakie rolnictwu wyrządzą traktaty handlowe z Rumunią i państwami bałkańskimi, należy tę dotacyę obrócić przede wszystkim na podniesienie produkcyi paszy, asekuracyę bydła, podniesienie chowu bydła włościańskiego, który dotychczas był zaniedbany, oraz na zakładanie centralnych mleczarni rolniczych, które umożliwią odpowiedni zbyt mleka i przyczynią się znakomicie do podniesienia chowu bydła.

Mianowicie należałoby przeznaczyć:

a) na produkcyę paszy 700.000 K, — z tego 500.000 K na melioracyę pastwisk i łąk, 100.000 K na melioracyę nieużytków (kulturę torfowisk i piasków przytorfiałych), a 100.000 K na popieranie produkcyi roślin pastewnych;

b) na ubezpieczenie bydła od wypadków i zarazy 300.000 K;

c) na zakładanie centralnych mleczarni rolniczych 150.000 K;

d) wreszcie na popieranie chowu bydła włościańskiego, mianowicie: premiowanie chowu bydła, zakupno i utrzymanie licencyonowanych buhajów gminnych i prywatnych, tudzież zakładanie gminnych obór zarodowych resztę dotacyi 278.933 K.

Ponieważ dla melioracyj i mleczarstwa tylko Wydział krajowy ma do dyspozycyi fachowe organa techniczne, a również i projektowany zakład dla asekuracyi bydła pozostawać ma pod zarządem Wydziału krajowego, zatem całą akcyę przeprowadzić może skutecznie tylko Wydział krajowy, który powinien otrzymać upoważnienie do przyjęcia fachowych instruktorów dla melioracyi i uprawy pastwisk, łąk i nieużytków.

Wreszcie czyniąc zadość życzeniom wychodzącym z kół włościańskich, należałoby ułatwić licencyonowanie buhajów prywatnych przez uwolnienie właścicieli od ponoszenia kosztów komisyjnych także w tych wypadkach, jeżeli właściciel przedstawi buhaja do licencyonowania nie w miejscu oznaczonem przez komisye, lecz we własnej stajni.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z głównymi Towarzystwami rolniczymi opracował wzorowy statut spółek producentów dla zbytu bydła oraz postarał się o założenie takich spółek w każdym powiecie.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przy rokowaniach z Ministerstwem rolnictwa po myśli trzeciego ustępu §. 4. ustawy z dnia 30. grudnia 1909. Dz. p. p. Nr. 222. co do sposobu użycia funduszu pięciomilionowego na popieranie chowu bydła postarał się o wyznaczenie następujących dotacyj rocznych z kwoty 1,428.933 koron przypadającej na Galicyę:

a) na melioracyę pastwisk, łąk i nieużytków (kulturę torfowisk), tudzież popieranie produkcyi roślin pastewnych 700.000 koron;

b) na ubezpieczenie bydła od wypadków i zarazy 300.000 koron;

c) na zakładanie centralnych mleczarni rolniczych 150.000 koron;

d) na popieranie chowu bydła, a w szczególności na premiowanie chowu bydła, na zakupno i utrzymanie buhajów gminnych i prywatnych, tudzież na zakładanie gminnych obór zarodowych 278.933 koron.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wyjednał u Ministerstwa rolnictwa oddanie krajowi do dyspozycyi dotacyj pod II) wyszczególnionych i przeprowadził całą akcyę przez własne organa.

W tym celu upoważnia Sejm Wydział krajowy do przyjęcia w r. 1910 trzech fachowych agronomów, jako instruktorów dla melioracyi i uprawy pastwisk gminnych i poleca Wydziałowi krajowemu przedłożyć na najbliższej sesyi wnioski co do zorganizowania fachowej pomocy dla melioracyi i uprawy pastwisk, łąk i nieużytków (kultury torfowisk).

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej sesyi przedłożył Sejmowi projekt zmiany §. 5. ustawy z 20. lipca 1892 Dz. u. kraj. Nr. 51. o licencyonowaniu i utrzymaniu buhajów gminnych w tym kierunku, iżby bez względu na miejsce, w którem licencyonowanie buhajów gminnych się odbywa, hodowcy byli uwolnieni od ponoszenia kosztów komisyi.

Wnioskodawca :

Kędzior.

Bernadzikowski, Witos, Jedynek, Stefczyk, Stapiński, Długosz, Bis, Cieluch, Krężel, Styła, Skołyszewski, Cipser, Lewakowski, Bojko, Ptak, Wasung.

